DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 24 september 2002 *

I mål C-471/99,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Sozialgericht Nürnberg (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i de vid den nationella domstolen anhängiga målen mellan

Alfredo Martínez Domínguez,

Joaquín Benítez Urbano,

Agapito Mateos Cruz,

Carmen Calvo Fernández

och

Bundesanstalt für Arbeit, Kindergeldkasse,

angående tolkningen av artiklarna 77.2 b och 78.2 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom

* Rättegångsspråk: tyska.

gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6; svensk specialutgåva, område 5, volym 3, s. 13), jämförda med artikel 79.1 i samma förordning,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden F. Macken samt domarna C. Gulmann (referent), R. Schintgen, V. Skouris och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: A. Tizzano,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Alfredo Martínez Domínguez, genom A. Nicolás López, chef för avdelningen för sociala ärenden vid Spaniens generalkonsulat i Hannover,

— Joaquín Benítez Urbano, genom K. von Harbou, rådgivare i socialrättsliga frågor vid Spaniens ambassad i Bonn,

— Agapito Mateos Cruz, genom Á. González Maeztu, chef för avdelningen för sociala ärenden vid Spaniens generalkonsulat i Stuttgart,

— Tysklands regering, genom W.-D. Plessing och B. Muttelsee-Schön, båda i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom M. López-Monís Gallego, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom P. Hillenkamp, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 11 oktober 2001 av: Tysklands regering, företrädd av B. Muttelsee-Schön, och kommissionen, företrädd av J. Sack, i egenskap av ombud,

och efter att den 7 februari 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Sozialgericht Nürnberg har, genom beslut av den 22 november 1999 som inkom till domstolen den 9 december samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt två

frågor om tolkningen av artiklarna 77.2 b och 78.2 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6, svensk specialutgåva, område 5, volym 3, s. 13, nedan kallad förordningen), jämförda med artikel 79.1 i samma förordning.

2 Frågorna har uppkommit i fyra tvister mellan å ena sidan Alfredo Martínez Domínguez, Joaquín Benítez Urbano, Agapito Mateos Cruz och Carmen Calvo Fernández, som är spanska medborgare med hemvist i Spanien, och å andra sidan Bundesanstalt für Arbeit, Kindergeldkasse (förbundsmyndigheten för arbete, barnbidragskassan, nedan kallad BAK) till följd av BAK:s avslag på motparternas respektive ansökningar om familjeförmåner.

Gemenskapsrättsliga bestämmelser

3 Artikel 77 i förordningen, med rubriken "Pensionärers minderåriga barn", har följande lydelse:

"1. I denna artikel avses med 'förmåner' dels familjebidrag för personer som får pension till följd av ålderdom, invaliditet, olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom, dels sådana ökningar av eller tillägg till pensioner som utges för barn till pensionären, med undantag för de tillägg som utges enligt försäkringssystem för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

2. Oavsett inom vilken medlemsstats territorium som pensionären eller barnen är bosatta gäller följande:

a) Till den som får pension enligt endast en medlemsstats lagstiftning skall förmånerna utges enligt lagstiftningen i den medlemsstat som svarar för pensionen.

b) Till den som får pensioner enligt flera medlemsstaters lagstiftning skall förmånerna utges:

i) enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken han är bosatt, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har fått rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna stats lagstiftning eller,

ii) om denna förutsättning inte är uppfylld, enligt den medlemsstats lagstiftning som han längst har omfattats av, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna lagstiftning. Om han inte har sådan rätt enligt denna lagstiftning, skall villkoren för att få förmåner enligt andra berörda medlemsstaters lagstiftning utredas i fallande ordning allt efter längden av de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt dessa medlemsstaters lagstiftning."

4 Artikel 78 i förordningen, med rubriken "Barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna", har följande lydelse:

"1. I denna artikel avses med 'förmåner' dels familjebidrag för och, i förekommande fall, tillägg eller särskilda bidrag för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna, dels pensioner till sådana barn, med undantag för de pensioner som har beviljats enligt försäkringssystem för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

2. Förmåner till barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna skall beviljas enligt följande regler, oavsett inom vilken medlemsstats territorium som barnet eller den fysiska eller juridiska person som faktiskt försörjer barnet är bosatt:

a) Barn till sådana avlidna anställda eller egenföretagare som omfattades av endast en medlemsstats lagstiftning: enligt denna stats lagstiftning.

b) Barn till sådana avlidna anställda eller egenföretagare som omfattades av flera medlemsstaters lagstiftningar: enligt ettdera av följande alternativ:

i) Enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium barnet är bosatt, under förutsättning att det, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, enligt denna stats lagstiftning har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1.

ii) I andra fall enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars lagstiftning den avlidne längst hade omfattats av, under förutsättning att barnet, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, enligt denna stats lagstiftning har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1. Om det inte har sådan rätt enligt denna lagstiftning, skall villkoren för att få förmåner enligt andra berörda medlemsstaters lagstiftning utredas i fallande ordning allt efter längden av de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt dessa medlemsstaters lagstiftning.

Den medlemsstats lagstiftning som gäller vid beviljande av de förmåner som avses i artikel 77 till en pensionärs barn skall dock fortsätta att gälla efter pensionärens död vid utgivande av förmåner till hans barn."

5 Artikel 79 i förordningen, med rubriken "Gemensamma bestämmelser om förmåner för minderåriga barn till pensionärer och för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna", har följande lydelse:

"1. Förmåner som avses i artikel 77 och 78 skall utges enligt den lagstiftning som har fastställts med tillämpning av bestämmelserna i dessa artiklar av den institution som svarar för tillämpningen av denna lagstiftning och på dess bekostnad som om pensionären eller den avlidne endast hade omfattats av den behöriga statens lagstiftning.

Dock gäller följande:

a) Om denna lagstiftning föreskriver att rätten att få, bibehålla eller återfå förmåner är beroende av längden av försäkrings-, anställnings- eller bosätt-

ningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare, skall längden i förekommande fall fastställas med beaktande av bestämmelserna i artikel 45 eller artikel 72.

..."

Nationell lagstiftning

6 I Spanien föreskrivs i Real Decreto Legislativo nr 1/1994 av den 20 juni 1994 med allmänna bestämmelser om social trygghet (BOE nr 154 av den 29 juni 1994) att ett bidrag skall utbetalas till anslutna arbetstagare och pensionärer för varje underhållsberättigat barn som inte har fyllt 18 år, under förutsättning att förmånstagarens inkomst inte överstiger ett visst belopp. I dekretet föreskrivs även att rätt till bidrag föreligger oavsett barnets ålder och utan inkomstgräns för barn med en invaliditetsgrad som är lika med eller högre än 65 procent. För myndiga handikappade barn beviljas emellertid inte något sådant bidrag om barnet uppbär en fristående förmån som beviljats i enlighet med Ley n° 13/1982 de Integración de los Minusválidos (LISMI) (lag om integration av handikappade) av den 7 april 1982 (BOE nr 103 av den 30 april 1982), eftersom den berörde måste välja endera av förmånerna.

7 I Tyskland regleras rätten till barnbidrag genom Bundeskindergeldgesetz (förbundslag om barnbidrag), som har ändrats flera gånger. Till och med den 31 december 1995 gällde att rätt till barnbidrag förelåg till dess att barnet fyllde 16 år. Från och med den 1 januari 1996 höjdes denna åldersgräns till 18 år. Rätten till barnbidrag förlängs till dess att barnet fyllt 27 år om barnet genomgår yrkesutbildning eller fram till dess att barnet fyllt 21 år om barnet är arbetslöst. Däremot föreskrivs ingen åldersgräns för barn som är handikappade och inte

själva kan försörja sig. Fram till den 31 december 1995 fanns det inte någon inkomstgräns för rätt till barnbidrag för det första barnet, men däremot för övriga barn. Sedan den 1 januari 1996 är denna rättighet inte längre beroende av förmånstagarnas inkomster.

Tvisterna vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

Målen Martínez Domínguez, Benítez Urbano och Mateos Cruz

8 Alfredo Martínez Domínguez, Joaquín Benítez Urbano och Agapito Mateos Cruz har arbetat i Tyskland såsom migrerande arbetstagare. Samtliga uppbär pension i Spanien och pension i Tyskland.

9 I Tyskland uppbär Alfredo Martínez Domínguez och Agapito Mateos Cruz invaliditetspensioner och Joaquín Benítez Urbano ålderspension. Samtliga har endast rätt till pension på grund av att avgifter som erlagts i Spanien har beaktats.

10 De tre berörda ansökte åren 1996 och 1997 hos BAK om barnbidrag. Alfredo Martínez Domínguez ansökte om barnbidrag för ett barn som var under 18 år gammalt. I Spanien saknade han rätt till sådant bidrag eftersom hans inkomster översteg den gräns som föreskrivs i Real Decreto Legislativo nr 1/1994. Joaquín Benítez Urbano ansökte om barnbidrag för ett handikappat barn som var över 18 år gammalt och Agapito Mateos Cruz ansökte om barnbidrag för tre barn som var över 18 år gamla och genomgick utbildning. Han hade erhållit familjeförmåner i Spanien för dem fram till slutet av det kvartal under vilken vart och ett av barnen fyllde 18 år.

11 Ansökningarna avslogs. De berörda begärde omprövning av avslagsbesluten. BAK omprövade besluten utan att ändra dem. De berörda överklagade åren 1997 och 1998 besluten att avslå deras ansökningar till Sozialgericht Nürnberg.

12 BAK anser att bosättningsstaten är ensam behörig att bevilja de ifrågavarande förmånerna när det inte enligt enbart tysk rätt i sig föreligger någon rätt till pension.

Målet Calvo Fernández

13 Carmen Calvo Fernández är änka efter en spansk medborgare som avled år 1985. Hennes make hade arbetat som migrerande arbetstagare i Tyskland, där han hade förvärvat rätt till pension i enlighet med den bilaterala konvention om social trygghet som ingicks den 4 december 1973 mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Konungariket Spanien (BGBl. 1977 II, s. 687), i ändrad lydelse enligt ett tillägg av den 17 december 1975 (BGBl. 1977 II, s. 722, nedan kallad den bilaterala konventionen). Han hade ingen rätt till familjeförmåner i Tyskland.

14 De tre barnen, som bodde i Spanien och var yngre än 18 år, erhöll barnpension för faderlösa i Spanien. Pensioner utgavs av samma anledning även i Tyskland i enlighet med den bilaterala konventionen, även efter den 1 januari 1986, då Konungariket Spanien anslöt sig till Europeiska gemenskaperna. Enligt enbart tysk rätt i sig förelåg inte någon rätt till sådana pensioner.

15 År 1997 avslog BAK Carmen Calvo Fernández ansökan om barnbidrag för två av sina barn som var äldre än 18 år och genomgick utbildning. Carmen Calvo Fernández begärde omprövning av avslagsbeslutet, vilket omprövades utan att ändras. Hon överklagade därefter omprövningsbeslutet till Sozialgericht Nürnberg.

16 BAK hade samma invändningar som i de tre tidigare målen, men tillade dock att Carmen Calvo Fernández situation motsvarade ett typfall som redan hade varit föremål för prövning i mål C-113/96 vid EG-domstolen, Gómez Rodríguez (dom av den 7 maj 1998, REG 1998, s. I-2461).

17 Sozialgericht Nürnberg, som ansåg att gemenskapsrätt måste tolkas för att den skulle kunna avgöra de anhängiga tvisterna, beslutade att vilandeförklara målen och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Skall artikel 77.2 b i förordning (EEG) nr 1408/71, jämförd med artikel 79.1 i samma förordning, tolkas så, att familjebidrag för underhållsberättigade barn till sådana pensionärer som inte har förvärvat sin rätt till pension i en medlemsstat enbart på grundval av denna stats lagstiftning, utan på grundval av samordnande bestämmelser i gemenskapens socialrätt, skall betalas fullt ut om rätten till pension från en annan medlemsstat än bosättningsstaten föreligger för perioder — eller först uppstår från och med en tidpunkt — då det inte förelåg eller inte längre förelåg någon rätt till de familjebidrag som föreskrivs i bosättningsstatens lagstiftning, till följd av att en åldersgräns eller en inkomstgräns har överskridits eller till följd av att ingen ansökan härom har ingivits?

2) Skall artikel 78.2 b i förordning nr 1408/71, jämförd med artikel 79.1 i samma förordning, tolkas så, att familjebidrag till efterlevande barn till en avliden arbetstagare eller egenföretagare som har omfattats av lagstiftningen i flera medlemsstater — när bidragssökanden inte har rätt till barnpension i en medlemsstat, vars lagstiftning varit tillämplig, vare sig på grundval av enbart lagstiftningen i denna medlemsstat i sig eller på grundval av samordnande bestämmelser i gemenskapens socialrätt — skall betalas fullt ut, om rätten till barnpension från bosättningsstaten föreligger för perioder — eller först uppstår från och med en tidpunkt — då det inte förelåg eller inte längre förelåg rätt till sådana bidrag som föreskrivs i bosättningsstatens lagstiftning, till följd av att en åldersgräns eller en inkomstgräns har överskridits eller till följd av att ingen ansökan härom har ingivits?"

18 Den hänskjutande domstolen har noterat att de fyra mål som är anhängiga vid den har det gemensamt att det inte föreligger någon rätt till invaliditets-, ålders- eller barnpension från den tyska institutionen enbart på grundval av tysk rätt i sig.

Tolkningsfrågorna

19 Den hänskjutande domstolen har ställt de båda frågorna — som bör behandlas gemensamt — för att få klarhet i huruvida artiklarna 77.2 b och 78.2 b i förordningen, jämförda med artikel 79.1 i samma förordning, skall tolkas så, att den behöriga institutionen i en annan medlemsstat än den där den som uppbär ålders- eller invaliditetspension eller är efterlevande barn till en avliden arbetstagare är bosatt är skyldig att bevilja de berörda personerna förmåner för underhållsberättigade eller efterlevande barn, när de villkor för sådana förmåner som föreskrivs i bosättningsmedlemsstaten inte är uppfyllda eller inte längre är uppfyllda och pensionärens eller den avlidne arbetstagarens efterlevande barn inte har rätt till förmåner i den andra medlemsstaten enbart på grundval av

lagstiftningen i denna medlemsstat i sig. Domstolen i fråga önskar även få klarhet i huruvida den behöriga institutionen i den medlemsstat som inte är bosättningsstat i en sådan situation ändå kan vara skyldig att bevilja de ifrågavarande förmånerna på grundval av en konvention om social trygghet som slutits mellan de båda berörda medlemsstaterna och som hade införlivats med deras respektive nationella rätt innan förordningen trädde i kraft.

20 Domstolen erinrar inledningsvis om att den i dom av den 27 februari 1997 i mål C-59/95, Bastos Moriana m.fl. (REG 1997, s. I-1071), har fastställt att artiklarna 77.2 b i och 78.2 b i i förordningen skall tolkas så, att den behöriga institutionen i en medlemsstat inte är skyldig att bevilja personer som uppbär pension eller efterlevande barn som är bosatta i en annan medlemsstat ett familjebidragstillägg, om de familjeförmåner som tillhandahålls av bosättningsmedlemsstaten är lägre än förmånerna enligt lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, när pensionsrätten eller det efterlevande barnets rättigheter inte har förvärvats enbart på grundval av försäkringsperioder som har fullgjorts i den staten.

21 I punkt 32 i domen i det ovannämnda målet Gómez Rodríguez har domstolen beträffande artikel 78.2 b i förordningen angivit att om rätten till förmånerna i bosättningsstaten har upphört på grund av att en åldersgräns har passerats, är den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat inte skyldig att bevilja de berörda dessa förmåner annat än om de har förvärvat denna rättighet enbart på grundval av försäkringsperioder som fullgjorts i denna stat.

22 Denna tolkning följde vad gäller de båda artiklarna 77.2 b och 78.2 b i förordningen redan av domen i det ovannämnda målet Bastos Moriana m.fl., som meddelades med anledning av tvister som inte endast avsåg förmåner som uppgick till ett högre belopp än förmånerna i bosättningsstaten, utan även en familjeförmån som beviljats för en längre period på grundval av lagstiftningen i den medlemsstat där ansökan ingavs, på grund av en högre åldersgräns än den

som gällde enligt lagstiftningen i bosättningsmedlemsstaten (se domen i det ovannämnda målet Bastos Moriana m.fl., punkt 5, och generaladvokaten Fennellys förslag till avgörande i målet i fråga, punkterna 23 och 24). Uttrycket familjebidragstillägg, som används i den nämnda domen, omfattade således såväl utbetalningen av skillnaden mellan de förmåner som utgavs i bosättningsmedlemsstaten och dem som utgavs i en annan medlemsstat som full betalning av en förmån från den behöriga institutionen i den medlemsstat där ansökan ingavs för tiden efter det att den åldersgräns som fastställts i bosättningsmedlemsstatens lagstiftning hade överskridits.

23 Domstolen noterar i detta hänseende att avsikten med reglerna i artiklarna 77 och 78 i förordningen är att avgöra enligt vilken medlemsstats lagstiftning som förmåner för underhållsberättigade barn till personer som uppbär pension och för efterlevande barn skall beviljas, eftersom förmånerna då i princip endast beviljas i enlighet med lagstiftningen i denna enda medlemsstat (se domen i det ovannämnda målet Bastos Moriana m.fl., punkt 15), i enlighet med den i artikel 13.1 i förordningen angivna principen att endast en lagstiftning skall vara tillämplig.

24 Enligt fast rättspraxis är emellertid medlemsstaterna ensamma behöriga att bestämma nivån för de förmåner som de beviljar och hur länge dessa skall utges (se domen i det ovannämnda målet Gómez Rodríguez, punkt 28).

25 När något av de villkor för en förmån vilka föreskrivs i bosättningsmedlemsstatens lagstiftning inte är uppfyllt eller inte längre är uppfyllt i något av de fall som avses i artiklarna 77.2 b i och 78.2 b i i förordningen — exempelvis, såsom i målen vid den nationella domstolen, ett villkor avseende inkomstgräns, val av den ifrågavarande förmånen eller åldersgräns för de berörda barnen — kan den som ansöker om förmånen inte åberopa det i artiklarna 77.2 b ii och 78.2 b ii i förordningen föreskrivna anknytningskriteriet gentemot den behöriga institutionen i en annan medlemsstat. Detta gäller såvida inte den rätt till pension som sökanden eller det efterlevande barnet till den avlidne arbetstagaren har, i likhet med vad som var fallet i de ovannämnda målen Bastos Moriana m.fl. och Gómez

Rodríguez, har uppkommit enbart på grundval av lagstiftningen i denna stat. Domstolen preciserar i detta hänseende att det ankommer på den nationella domstolen att bedöma huruvida det sistnämnda villkoret är uppfyllt, eftersom detta är en fråga som omfattas av nationell rätt.

26 Domstolen konstaterar att rätten till barnpension för den avlidne arbetstagarens efterlevande barn i det fjärde målet vid den nationella domstolen uppkom i Tyskland före den 1 januari 1986, inte på grundval av enbart tysk lagstiftning, utan, i likhet med arbetstagarens egna rättigheter före sin död, på grundval av den bilaterala konventionen. Enligt vad den tyska regeringen har angivit som svar på en skriftlig fråga från domstolen fortsatte de ifrågavarande barnpensionerna att utges efter Konungariket Spaniens anslutning till Europeiska gemenskaperna och efter den tidpunkt då förordningen trädde i kraft av den anledningen att de förmåner som beviljats i enlighet med den bilaterala konventionen var mer förmånliga än de förmåner som föreskrevs i den nämnda förordningen.

27 Domstolen erinrar i detta hänseende om att förordningen enligt ordalydelsen i artikel 6 i denna, såväl vad gäller den personkrets den är tillämplig på som dess materiella tillämpningsområde, med vissa undantag skall ersätta alla konventioner om social trygghet mellan två eller flera medlemsstater.

28 I det fjärde målet vid den nationella domstolen har rätten till barnpension således bibehållits i Tyskland i enlighet med den princip som anges i punkt 29 i domen av den 7 februari 1991 i mål C-227/89, Rönfeldt (REG 1991, s. I-323; svensk specialutgåva, volym 11, s. I-9), och i punkterna 38—45 i domen i det ovannämnda målet Gómez Rodríguez, enligt vilken en rätt till en mer fördelaktig förmån enligt en konvention om social trygghet inte kan gå förlorad på grund av att förordningen träder i kraft.

29 Under sådana förhållanden har den berörda medborgaren nämligen förvärvat en rättighet avseende att den nämnda konventionen skall fortsätta att tillämpas på honom efter detta ikraftträdande (se dom av den 5 februari 2002 i mål C-277/99, Kaske, REG 2002, s. I-1261, punkt 26).

30 Om en medborgare i en medlemsstat vad gäller en social trygghetsförmån kan omfattas av en konvention mellan två medlemsstater, och om denna konvention är mer förmånlig för honom än en gemenskapsrättslig förordning som därefter har blivit tillämplig på honom, är med andra ord den rättighet som han har enligt denna konvention slutgiltigt förvärvad. Vad sedan gäller en viss bestämd förmån skall, då de försäkrings- eller anställningsperioder som utgör grunden för den berördes rättigheter åtminstone delvis har fullgjorts vid en tid då endast en bilateral konvention var tillämplig, dennes helhetssituation bedömas utifrån bestämmelserna i denna konvention, om den är förmånlig för honom (se domen i det ovannämnda målet Kaske, punkterna 31 och 32).

31 Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra huruvida en berörd person enligt en konvention om social trygghet faktiskt har förvärvat en rätt till en mer fördelaktig förmån. Om så är fallet skall denna rätt likställas med en rätt till en förmån som uppkommit på grundval enbart av lagen i den medlemsstat där ansökan ingavs, såsom följer av punkt 27 i domen i det ovannämnda målet Rönfeldt.

32 Frågorna skall således besvaras så, att artiklarna 77.2 b och 78.2 b i förordningen, jämförda med artikel 79.1 i samma förordning, skall tolkas så, att den behöriga institutionen i en annan medlemsstat än den där den som uppbär ålders- eller invaliditetspension eller det efterlevande barnet till en avliden arbetstagare är bosatt inte är skyldig att bevilja de berörda personerna förmåner för underhållsberättigade eller efterlevande barn när de villkor för sådana förmåner som föreskrivs i bosättningsmedlemsstatens lagstiftning inte är uppfyllda eller inte längre är uppfyllda och pensionärens eller den avlidne arbetstagarens efterlevande barn inte har rätt till förmåner i den andra medlemsstaten enbart på grundval av lagstiftningen i denna medlemsstat i sig. Den behöriga institutionen i den medlemsstat som inte är bosättningsstat kan dock i en sådan situation ändå vara skyldig att bevilja de ifrågavarande förmånerna med stöd av en konvention om social trygghet som ingåtts mellan de båda berörda medlemsstaterna och som hade införlivats med deras respektive nationella rätt innan förordningen trädde i kraft, om de berörda har förvärvat en rätt till fortsatt tillämpning av den nämnda konventionen efter detta ikraftträdande.

Rättegångskostnader

33 De kostnader som har förorsakats den tyska och den spanska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 22 november 1999 har ställts av Sozialgericht Nürnberg — följande dom:

Artiklarna 77.2 b och 78.2 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i ändrad och uppdaterad lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983, jämförda med artikel 79.1 i samma förordning, skall tolkas så, att den behöriga institutionen i en annan medlemsstat än den där den som uppbär ålders- eller invaliditetspension eller det efterlevande barnet till en avliden arbetstagare är bosatt inte är skyldig att bevilja de berörda personerna förmåner

för underhållsberättigade eller efterlevande barn, när de villkor för sådana förmåner som föreskrivs i bosättningsmedlemsstatens lagstiftning inte är uppfyllda eller inte längre är uppfyllda och pensionärens eller den avlidne arbetstagarens efterlevande barn inte har rätt till förmåner i den andra medlemsstaten enbart på grundval av lagstiftningen i denna medlemsstat i sig. Den behöriga institutionen i den medlemsstat som inte är bosättningsstat kan dock i en sådan situation ändå vara skyldig att bevilja de ifrågavarande förmånerna med stöd av en konvention om social trygghet som ingåtts mellan de båda berörda medlemsstaterna och som hade införlivats med deras respektive nationella rätt innan förordningen trädde i kraft, om de berörda har förvärvat en rätt till fortsatt tillämpning av den nämnda konventionen efter detta ikraftträdande.

Macken Gulmann Schintgen

Skouris Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 24 september 2002.

R. Grass F. Macken

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen